

Pentti Tukiainen

1.5.1943–20.2.2016

**HENRIK RISKA
PIRKKO BRANDER
MARJUKKA MYLLÄRNIEMI
ULLA HODGSON
PAULA MAASILTA
ANNAMARI ROUHOS**
Kirjoittajat ovat Pentti
Tukiaisen ystäviä ja
työtovereita

Keuhkosairauksien rohkea uudistaja, professori, yllilääkäri Pentti Tukiainen kuoli 20. helmikuuta vaikeaan sairauteen. Hän oli 72-vuotias, syntynyt 1.5.1943 Jyväskylässä. Pentin elämänura Helsingin yliopistollisen keskussairaalan palveluksessa oli pitkä ja menestyksellinen. Valmistuttuaan 1970 Helsingin yliopistosta lääketieteen lisensiaatiksi hän aloitti erikoistumisensa HYKS:ssa keuhkosairauksiin ja vuonna 1976 tapahtuneen erikoistumisensa jälkeen jatkoi samassa sairaalassa koko työuransa ajan, alkuun erikoislääkärinä ja vuodesta 1985 osastonylilääkärinä keuhkosairauksien poliklinikalla. 1990-luvun puolivälistä alkaen hän toimi keuhkosairauksien klinikan ylilääkärinä vuonna 2007 tapahtuneeseen eläkkeelle jäämiseensä saakka.

Pentin tieteellinen ura keskittyi keuhkokudoksen sairauksien tutkimiseen. Vuonna 1976 hän väitteli lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi; keuhkosairausopin dosentiksi hänet nimitettiin 1979. Yliopiston puolella hän toimi apulaisopettajana 1976–1980 ja apulaisprofessorina 1980–1981. Vuonna 1999 hän sai professorin arvonimen.

Pentti oli hyvä klinikko, inhimillinen lääkäri, taitava toimenpiteiden tekijä ja rohkea tutkija. Hän tutki väitöskirjassaan läpivalaisun avulla otettujen TruCut-neulanäytteiden merkitystä keuhkokudoksen sairauksien diagnostiikassa. 1980-luvulla Pentti keräsi ja julkaisi 1980-luvulla keuhkoputken tähystyksen yhteydessä otettujen keuhkohuuhtelunäytteiden viitearvioaineiston, joka on edelleen kliinisessä käytössä. Hän teki aikanaan ensimmäisenä Suomessa bronkoskopian AIDS-potilaalle tietämättä tarkemmin, millainen tartuntavaara toimenpiteen tekijällä olisi.

Pentti oli erinomainen esimies ja luotettava työtoveri, joka puolusti henkilökuntaansa monenlaisissa myllerryksissä. Hän oli nopea; päätös ja teko olivat yhtä. Tukalan tilanteen

sattuessa hänen herkkä ja varma tilannekohtiikan tajunsa avasi vaikeatkin solmut. Pentti oli hyvä opettaja, jolta aloitteleva keuhkolääkäri ja kokeneempikin kollega sai kysyä neuvoa. Hän osasi kuunnella kollegoita, työhuoneen ovi oli aina auki. Opettaessaan erikoistuvia lääkäreitä tekemään keuhkoputken tähystyksiä hänellä oli ajoittain vaikeuksia olla itse tarttumatta tähystimeen seuratessaan vierestä toisen epätoivoisia yrityksiä saada skooppiä ujutetuksi potilaan keuhkoputkistoon. Niissä tilanteissa hänet joskus komenettiinkin viereiseen huoneeseen odottamaan, kunnes kutsuttiin apuun.

Hänelle kasaantui työtä ja luottamustehtäviä. Kliinisen työn, tutkimusprojektien ja hallintovastuun ohella hän oli aktiivinen Duodecimissa, Suomen tuberkuloosin vastustamisyhdistyksessä, potilasvahinkoasioissa asian tuntijana, Rauha ja Jalmari Ahokkaan säätiön hallituksen puheenjohtajana ja Työterveyslaitoksen pölykeuhkosairausraadın asiantuntijana. Vuosina 1995–1996 hän toimi Suomen keuhkolääkäriyhdistyksen puheenjohtajana. Hän piti tärkeänä myös yhteistyötä lääketeollisuuden kanssa. Hän toimi Leiraksen julkaiseman Käytännön lääkäri -lehden päätoimittajana 35 vuoden ajan.

Pentti opetti dosenttina modernia keuhkolääketiedettä kokonaiselle sukupolvelle lääketieteen kandidaatteja ja erikoistuvia lääkäreitä. Siirryttyään eläkkeelle hän oli edelleen aktiivinen ja toimi erikoisalansa hyväksi monella tavalla aina viimekesäiseen sairastumiseensa saakka.

Perhe oli Pentille tärkeä, ja hän pitikin tavallisesta perhe-elämästä. Viime vuosina hän iloitsi erityisesti lapsenlapsistaan. Hän nautti myös ystävien ja sukulaisten kanssa vilkkaasta seurustelusta. Pentti viihtyi kesäpaikalla Konginkankaalla rakennusprojektien, sienestyksen ja kalastuksen parissa. Sirpalla oli hyvä aviomies, ja pojilla ihailtava isä.